

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

13. lipnja 2017.¹

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 355. točka 3. UFEU-a – Status Gibraltara – Članak 56. UFEU-a – Sloboda pružanja usluga – Potpuno unutarnja situacija – Nedopuštenost“

U predmetu C-591/15

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Visoki sud (Engleska i Wales), Odjel Queen’s Bench (Upravni sud), Ujedinjena Kraljevina), odlukom od 21. rujna 2015., koju je Sud zaprimio 13. studenoga 2015., u postupku

The Queen, na zahtjev:

The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited

protiv

Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs,

Her Majesty’s Treasury,

uz sudjelovanje:

Her Majesty’s Government of Gibraltar,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Tizzano, potpredsjednik, M. Ilešič (izvjestitelj), L. Bay Larsen i T. von Danwitz, predsjednici vijeća, J. Malenovský, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. Toader, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen, i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: K. Malacek, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 4. listopada 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited, D. Rose, QC, J. Boyd, *barrister*, i L. J. Cass, *solicitor*,

¹ — Jezik postupka: engleski

- za Her Majesty's Government of Gibraltar, D. Pannick, QC, i M. Llamas, QC, te R. Mehta, *barrister*, koje je ovlastio F. Laurence, *solicitor*,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, S. Simmons, M. Holt i D. Robertson, u svojstvu agenata, uz asistenciju K. Beal, QC, J. Oliver i S. Wilkinson, *barristers*,
- za belgijsku vladu, L. Van den Broeck i M. Jacobs, u svojstvu agenata, uz asistenciju R. Verbeke i P. Vlaemminck, *advocaten*,
- za češku vladu, M. Smolek, T. Müller i J. Vláčil, u svojstvu agenata,
- za Irsku, E. Creedon, A. Joyce i J. Quaney, u svojstvu agenata, uz asistenciju C. Power, SC, i C. Tolanda, *BL*,
- za španjolsku vladu, A. Sampol Pucurull i A. Rubio González, u svojstvu agenata,
- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho i P. de Sousa Inês, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, R. Lyal i W. Roels, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. siječnja 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 56. i članka 355. točke 3. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited (u daljnjem tekstu: GBGA) i Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Porezna i carinska uprava, Ujedinjena Kraljevina, u daljnjem tekstu: porezna uprava) i Her Majesty's Treasury (Državna riznica, Ujedinjena Kraljevina) povodom poreznog sustava kojim se utvrđuju porezi na igre na sreću.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 3 Glava XI. Povelje Ujedinjenih naroda, potpisane u San Franciscu 26. lipnja 1945., naslovljena „Deklaracija o nesamoupravnim područjima”, sadržava članak 73. koji propisuje:

„Članovi Ujedinjenih naroda koji su odgovorni ili preuzmu odgovornost za upravljanje područjima kojih pučanstvo još nije postiglo punu mjeru samouprave priznaju načelo da su interesi stanovnika tih područja prvenstveni. Oni prihvaćaju kao svetu dužnost obvezu da što je više moguće unapređuju, unutar sustava međunarodnog mira i sigurnosti uspostavljenog ovom Poveljom, blagostanje stanovnika tih područja, te u tu svrhu:

[...]

- e. da redovito dostavljaju, radi obavještanja, a uz ograničenja koja zahtijevaju sigurnost i ustavni obziri, glavnom tajniku statističke i druge informacije tehničke prirode koje se odnose na ekonomske, socijalne i prosvjetne prilike u područjima za koja su odgovorni, osim onih područja na koja se odnose glave XII. i XIII.”

Status Gibraltara

- 4 Španjolski kralj ustupio je Gibraltar britanskoj kruni Utrechtskim sporazumom sklopljenim 13. srpnja 1713. kojim je okončan rat za španjolsko nasljeđe. Posljednja rečenica članka X. navedenog sporazuma navodi da će britanska kruna, bude li ikad imala namjeru ustupiti, prodati ili na bilo koji način otuđiti vlasništvo nad Gibraltalom, biti dužna dati pravo prvokupa španjolskoj kruni pred svim drugim zainteresiranim osobama.
- 5 Gibraltar je kolonija britanske krune. On nije dio Ujedinjene Kraljevine.
- 6 Sustav vladavine Gibraltara propisan je gibraltarskim Ustavom iz 2006. (Rješenje o Ustavu Gibraltara iz 2006.) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2007. Na temelju tog rješenja, izvršnu vlast izvršava Guverner kojeg imenuje kraljica i, za određena unutarnja pitanja, Her Majesty's Government of Gibraltar (u daljnjem tekstu: vlada Gibraltara). Zakonodavnu vlast izvršavaju Kraljica i parlament Gibraltara, čije članove svake četiri godine izabire biračko tijelo Gibraltara. Gibraltar ima uspostavljene vlastite sudove. Protiv presuda najvišeg suda Gibraltara postoji mogućnost žalbe pred Judicial Committee of the Privy Council (Sudski odbor Kraljevskog vijeća).
- 7 U međunarodnom pravu, Gibraltar se nalazi na popisu nesamoupravnih područja u smislu članka 73. Povelje Ujedinjenih naroda.
- 8 U pravu Unije, Gibraltar je europsko područje za čije je vanjske odnose odgovorna država članica u smislu članka 355. točke 3. UFEU-a i na koje se primjenjuju odredbe Ugovorâ. Međutim, Akt o uvjetima pristupanja Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i o izmjenama Ugovorâ (SL 1972., L 73, str. 14., u daljnjem tekstu: Akt o pristupanju iz 1972.) propisuje da se određeni dijelovi Ugovorâ ne primjenjuju na Gibraltar.
- 9 Članak 28. Akta o pristupanju iz 1972. određuje:
- „Akti institucija Zajednice koji se odnose na proizvode iz Priloga II. Ugovoru o EEZ-u i na proizvode koji prilikom uvoza u Zajednicu podliježu posebnim pravilima zbog provedbe zajedničke poljoprivredne politike, kao i akti o usklađivanju zakonodavstva država članica u pogledu poreza na promet, ne primjenjuju se na Gibraltar osim ako Vijeće, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije predvidi drukčije.” [neslužbeni prijevod]
- 10 Na temelju članka 29. Ugovora o pristupanju iz 1972., u vezi s njegovim Prilogom I. dijelom I. točkom 4., Gibraltar je isključen iz carinskog područja Unije.

Pravo Ujedinjene Kraljevine

- 11 U Ujedinjenoj Kraljevini postoji sedam poreza na igre na sreću. Porezni sustav, uspostavljen poglavljima 1. do 4. trećeg dijela Finance Acta 2014 (Zakon o financijama iz 2014., u daljnjem tekstu: FA 2014). kao i priložima 27. do 29. tom zakonu, odnosi se na tri predmetna poreza u glavnom postupku - odnosno na opći porez na klađenje, osim poreza na oklade na raspon, na porez na klađenje fiksnim ulozima i na porez na igre na sreću na daljinu - te u njihovu pogledu utvrđuje, prema sudu koji je uputio zahtjev, sustav oporezivanja ovisno o „mjestu potrošnje”.

- 12 U svojoj odluci kojom upućuje prethodno pitanje, sud koji je uputio zahtjev iznosi, primjerice, odredbe o porezu na igre na sreću na daljinu, predviđene u poglavlju 3. trećeg dijela FA-a 2014.
- 13 Odjeljak 154. FA-a 2014 definira „igranje igara na sreću na daljinu” kao igranje igara na sreću u kojem osoba sudjeluje putem interneta, telefona, televizije, radija ili bilo koje druge vrste elektroničke ili druge komunikacijske tehnologije.
- 14 Odjeljak 155. stavak 1. FA-a 2014 propisuje da se trošarina, pod nazivom „porez na igre na sreću na daljinu”, naplaćuje na „sudjelovanje poreznog obveznika u igrama na sreću na daljinu dogovoreno između te i druge osobe (pružatelj usluga igara na sreću)”.
- 15 Pojam „porezni obveznik” definiran je u odjeljku 155. stavku 2. FA-a 2014 tako da među ostalim znači „pojedinaac koji uobičajeno boravi u Ujedinjenoj Kraljevini” („osoba u UK-u”). Odjeljkom 186. člankom 1. FA-a 2014, „osoba u Ujedinjenoj Kraljevini” definirana je kao „pojedinaac koji uobičajeno boravi u Ujedinjenoj Kraljevini” ili kao „pravna osoba koja je zakonito osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini”.
- 16 Prema odjeljku 155. stavku 3. FA 2014, porez u igrama na sreću na daljinu iznosi 15 % „dobiti pružatelja usluga” igara na sreću na daljinu u određenom obračunskom razdoblju.
- 17 Odjeljak 157. FA-a 2014 utvrđuje pojam „dobiti pružatelja usluga igara” u području običnih igara tako da, u svrhu njihova izračuna valja uzeti ukupna plaćanja iz igara isplaćena pružatelju tijekom predmetnog obračunskog razdoblja kad je riječ o običnim igrama, i odbiti iznos troškova koje je pružatelj imao tijekom tog razdoblja za nagrade dodijeljene u okviru tih igara.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 18 GBGA je udruženje poduzetnika čiji su članovi uglavnom pružatelji usluga igara na sreću s poslovnim nastanom u Gibraltaru koji pružaju usluge igara na sreću na daljinu klijentima u Ujedinjenoj Kraljevini i drugdje.
- 19 Dana 17. srpnja 2014. u Ujedinjenoj Kraljevini na snagu je stupio porezni sustav koji se odnosi na određene poreze na igre na sreću određen u FA-u 2014 i upotpunjen obavijestima i smjernicama koje je donijela Porezna i carinska uprava (u daljnjem tekstu: novi porezni sustav).
- 20 GBGA je pred sudom koji je podnio zahtjev podnio tužbu radi nadzora zakonitosti novog poreznog sustava u pogledu prava Unije. On u tom kontekstu iznosi da su porezi na temelju tog sustava ekstrateritorijalni, da su prepreka slobodi pružanja usluga i da diskriminiraju pružatelje usluga s poslovnim nastanom izvan Ujedinjene Kraljevine. Osim toga, takvi porezi ne mogu biti opravdani ciljevima, u bitnome gospodarskima, koje je istaknula Ujedinjena Kraljevina. Posljedično tomu, novi porezni sustav neusklađen je s člankom 56. UFEU-a.
- 21 Sud koj je uputio zahtjev u tom pogledu pojašnjava da su na temelju sustava oporezivanja igara na sreću na daljinu koji se primjenjivao prije stupanja na snagu novog poreznog sustava, pružatelji usluga igara na sreću na daljinu s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini plaćali porez po stopi od 15 % na svoju bruto dobit, bez obzira na mjesto boravišta njihovih klijenata, s obzirom na to da se taj porez temeljio na načelu „mjesto pružanja usluga”. Pružatelji usluga igara na sreću na daljinu s poslovnim nastanom u Gibraltaru ili drugdje izvan Ujedinjene Kraljevine nisu plaćali u Ujedinjenoj Kraljevini nikakav porez na usluge igara na sreću na daljinu koje su pružali osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini.

- 22 Taj sud navodi da je jedan od glavnih ciljeva novog poreznog sustava, koji se temelji na načelu „mjesta potrošnje”, izmijeniti oporezivanje igara na sreću tako da pružatelji usluga takvih igara klijentima u Ujedinjenoj Kraljevini, bez obzira na mjesto svojeg poslovnog nastana, isplaćuju u državnu riznicu Ujedinjene Kraljevine porez na takve usluge, čija stopa iznosi 15 % od dobiti pružatelja, kako su definirani u FA-u 2014, tijekom predmetne poslovne godine.
- 23 Zbog tih novih poreza - osobito poreza na igre na sreću na daljinu na koji se poziva sud koji je uputio zahtjev u svojoj odluci i koji se bez razlike primjenjuje na sve gospodarske subjekte koji svoje usluge igara na sreću na daljinu pružaju osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini - pružatelji usluga takvih igara s poslovnim nastanom u Gibraltaru, poput članova GBGA-e, ne mogu, prema sudu koji je uputio zahtjev, više pružati svoje usluge na tržištu igara na sreću Ujedinjene Kraljevine a da ne plaćaju nikakav porez u toj državi članici.
- 24 S obzirom na ta razmatranja, sud koji je uputio zahtjev ocjenjuje da je bitno razjasniti ustavni status Gibraltara u pravu Unije i, konkretnije, pitanje mogu li se gospodarski subjekti, s poslovnim nastanom u Gibraltaru, poput članova GBGA, pozivati na pravo Unije protiv propisa koji je donijela Ujedinjena Kraljevina uspostavljajući novi porezni sustav i, ako je odgovor potvrđan, krši li takav propis zahtjeve članka 56. UFEU-a.
- 25 U tim okolnostima, High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Visoki sud (Engleska i Wales), Odjel Queen’s Bench (Upravni sud), Ujedinjena Kraljevina) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Za potrebe članka 56. UFEU-a i s obzirom na ustavne odnose između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine:
- (a) treba li Gibraltar i Ujedinjenu Kraljevinu smatrati dijelom jedne države članice za potrebe prava Unije [...] tako da se članak 56. UFEU-a ne primjenjuje, osim u mjeri u kojoj se može primijeniti na unutarnju mjeru?
- Podredno,
- (b) s obzirom na članak 355. stavak 3. UFEU-a, ima li Gibraltar ustavni položaj područja različitog od Ujedinjene Kraljevine unutar Unije [...] tako da se pružanje usluga između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine treba smatrati trgovinom unutar Unije za potrebe članka 56. UFEU-a?
- Podredno,
- (c) treba li Gibraltar smatrati trećom zemljom ili područjem s učinkom da se pravo Unije [...] primjenjuje samo na trgovinu između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine u okolnostima u kojima se to pravo primjenjuje između države članice i države nečlanice?
- Podredno,
- (d) treba li prema ustavnom odnosu između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine postupati na neki drugi način za potrebe članka 56. UFEU-a?
2. Predstavljaju li nacionalne mjere oporezivanja s obilježjima poput onih u novom poreznom sustavu ograničenje slobode pružanja usluga za potrebe članka 56. UFEU-a?
3. Ako je tako, predstavljaju li ciljevi, za koje je sud koji je uputio zahtjev utvrdio da ih domaće mjere, poput novog poreznog sustava, slijede, legitimne ciljeve kojima se može opravdati ograničenje prava na slobodu pružanja usluga prema članku 56. UFEU-a?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 26 Svojim prvim pitanjem, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 355. točku 3. UFEU-a, u vezi s člankom 56. UFEU-a, tumačiti na način da pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, s obzirom na pravo Unije, predstavlja situaciju u kojoj su svi elementi ograničeni na jednu državu članicu.
- 27 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, najprije valja podsjetiti da se pravo Unije primjenjuje na države članice na temelju članka 52. stavka 1. UFEU-a. Članak 52. stavak 2. UFEU-a navodi da je teritorijalno područje primjene Ugovorâ detaljno uređeno u članku 355. UFEU-a.
- 28 Na temelju članka 355. točke 3. UFEU-a, odredbe Ugovorâ primjenjuju se na europska područja za čije je vanjske odnose odgovorna država članica.
- 29 U tom pogledu, valja navesti da je Gibraltar europsko područje za čije je vanjske odnose odgovorna država članica, odnosno Ujedinjena Kraljevina, i da se pravo Unije primjenjuje na to područje na temelju članka 355. točke 3. UFEU-a (vidjeti, u tom smislu, presude od 23. rujna 2003., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-30/01, EU:C:2003:489, t. 47. i od 12. rujna 2006., Španjolska/Ujedinjena Kraljevina, C-145/04, EU:C:2006:543, t. 19.).
- 30 Odstupanjem od članka 355. točke 3. UFEU-a, na Gibraltar se, na temelju Akta o pristupanju iz 1972., ne primjenjuju akti Unije u određenim područjima prava Unije, s obzirom na to da su ta isključenja uspostavljena uzimajući u obzir poseban pravni položaj i osobito status slobodne luke tog područja (vidjeti, u tom pogledu, presudu od 21. srpnja 2005., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-349/03, EU:C:2005:488, t. 41.). Navedena isključenja ipak se ne odnose na slobodu pružanja usluga iz članka 56. UFEU-a.
- 31 Iz prethodno navedenog proizlazi da se članak 56. UFEU-a, na temelju članka 355. točke 3. UFEU-a, primjenjuje na Gibraltar.
- 32 Potom valja podsjetiti da članak 56. UFEU-a zabranjuje ograničenja slobode pružanja usluga unutar Unije u odnosu na državljane država članica s poslovnim nastanom u državi članici koja nije država osobe kojoj su usluge namijenjene.
- 33 S druge strane, prema ustaljenoj sudskoj praksi, odredbe Ugovora o FEU-u u području slobode pružanja usluga ne primjenjuju se u situaciji u kojoj se svi elementi ograničavaju na unutarnja pitanja jedne države članice.
- 34 U tim okolnostima, valja razmotriti je li pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, s obzirom na pravo Unije, situacija u kojoj se svi elementi ograničavaju na unutarnja pitanja jedne države članice.
- 35 U tom pogledu Sud je već utvrdio, kao što su to navele sve zainteresirane osobe, da Gibraltar nije dio Ujedinjene Kraljevine (vidjeti u tom smislu presude od 23. rujna 2003., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-30/01, EU:C:2003:489, t. 47. i od 12. rujna 2006., Španjolska/Ujedinjena Kraljevina, C-145/04, EU:C:2006:543, t. 15.).

- 36 Ta okolnost ipak ne može biti odlučujuća pri utvrđivanju treba li dva područja, u svrhu primjenjivosti odredaba o temeljnim slobodama, smatrati jednom državom članicom. Naime, Sud je već presudio, u točki 54. presude od 8. studenoga 2005., Jersey Produce Marketing Organisation (C-293/02, EU:C:2005:664), da u svrhu primjene članka 23., 25., 28. i 29. UEZ-a, Kanalske otoke, među kojima otok Jersey, otok Man i Ujedinjenu Kraljevinu, treba smatrati jednom državom članicom unatoč okolnosti da ti otoci nisu dio Ujedinjene Kraljevine.
- 37 Kako bi došao do tog zaključka, Sud se, nakon što je podsjetio da je Ujedinjena Kraljevina odgovorna za vanjske odnose Jerseyja, oslonio među ostalim na okolnost da se, prema članku 1. stavku 1. Protokola br. 3. o Kanalskim otocima i otoku Manu, priloženom tom Aktu o pristupanju iz 1972., propis Unije u carinskom području i području količinskih ograničenja primjenjuje na Kanalske otoke i otok Man „pod istim uvjetima pod kojima se primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu”, kao i na nepostojanje elemenata o statusu tih otoka na temelju kojih bi se moglo utvrditi da su odnosi između njih i Ujedinjene Kraljevine slični onima koji postoje između država članica (vidjeti, u tom pogledu, presudu od 8. studenoga 2005., Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, EU:C:2005:664, t. 43., 45. i 46.).
- 38 Kad je riječ, kao prvo, o uvjetima pod kojima se članak 56. UFEU-a primjenjuje na Gibraltar, točno je da članak 355. točka 3. UFEU-a ne precizira da se taj članak 56. primjenjuje na Gibraltar „pod istim uvjetima pod kojima se primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu”.
- 39 Međutim, valja podsjetiti da članak 355. točka 3. UFEU-a proširuje primjenjivost odredbi prava Unije na područje Gibraltara, uz iznimku isključenjâ izričito predviđenih Aktom o pristupanju iz 1972. koja se ipak ne odnose na slobodu pružanja usluga.
- 40 Nadalje, u tom pogledu nije relevantna činjenica, na koju se poziva vlada Gibraltara, da se članak 56. primjenjuje na Gibraltar na temelju članka 355. točke 3. UFEU-a i na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 52. stavka 1. UEU-a. Naime, u sličnim okolnostima, činjenica da se propis Unije u carinskom području i području količinskih ograničenja, primjenjuje na Kanalske otoke i otok Man na temelju članka 1. stavka 1. Protokola br. 3. Priloga Aktu o pristupanju iz 1972. i na Ujedinjenu Kraljevinu na temelju članka 52. stavka 1. UEU-a, nije spriječila Sud da zaključi da, u svrhu primjene tog propisa, te otoke i Ujedinjenu Kraljevinu treba smatrati jednom državom članicom (presuda od 8. studenoga 2005., Jersey Produce Marketing Organisation, C-293/02, EU:C:2005:664, t. 54.).
- 41 Na drugom mjestu, ne postoje drugi elementi na temelju kojih bi se veze između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine, u svrhu članka 56. UFEU-a, mogle smatrati sličnim onima koje postoje između dviju država članica.
- 42 Izjednačavanje trgovine između Gibraltara i Ujedinjene Kraljevine s trgovinom između država članica značilo bi nijekanje povezanosti priznate u članku 355. točki 3. UFEU-a, između tog područja i te države članice. U tom je pogledu nesporno da je Ujedinjena Kraljevina na temelju Ugovora preuzela obveze prema drugim državama članicama kad je riječ o primjeni i prijenosu prava Unije na područje Gibraltara (vidjeti, u tom pogledu, presude od 23. rujna 2003., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-30/01, EU:C:2003:489, t. 1. i 47. i od 21. srpnja 2005., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-349/03, EU:C:2005:488, t. 56.), kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 37. svojeg mišljenja.
- 43 Iz toga slijedi da je pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili s poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, s obzirom na pravo Unije, situacija u kojoj su svi elementi ograničeni na jednu državu članicu.
- 44 To tumačenje nije dovedeno u pitanje argumentom vlade Gibraltara prema kojem bi takav zaključak ugrozio cilj osiguranja funkcioniranja unutarnjeg tržišta iz članka 26. UFEU-a, kao i cilj koji se odnosi na uključivanje Gibraltara u to tržište, a koji se prema toj vladi nastoji postići člankom 355. točkom 3. UFEU-a.

- 45 U tom pogledu valja navesti da, prema samom svojem tekstu, članak 26. stavak 2. UFEU-a predviđa da unutarne tržište obuhvaća područje bez unutarnjih granica na kojem se slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala osigurava u skladu s odredbama Ugovorâ, pri čemu članak 56. UFEU-a predstavlja takvu odredbu kad je riječ o slobodi pružanja usluga.
- 46 Međutim, kao što je to navedeno u točkama 32. i 33. ove presude, primjenjivost članka 56. UFEU-a na predmetnu situaciju zahtijeva postojanje stranog elementa.
- 47 Tumačenje izneseno u točki 43. ove presude ni u kojem slučaju ne dovodi do neprimjenjivosti članka 56. UFEU-a na područje Gibraltara, kao što to navodi vlada Gibraltara. Ta je odredba zapravo ostaje u potpunosti primjenjiva na navedeno područje pod istim uvjetima, uključujući onaj koji se odnosi na zahtjev postojanja stranog elementa, poput uvjeta predviđenih za cijelo područje Unije na koje se primjenjuje.
- 48 Utvrđenja u vezi sa statusom Gibraltara na temelju nacionalnog ustavnog prava ili na temelju međunarodnog prava ne dovode u pitanje to tumačenje.
- 49 Kad je riječ, na prvome mjestu, o statusu Gibraltara na temelju nacionalnog ustavnog prava, gibraltarska vlada navodi, pozivajući se na presudu od 10. listopada 1978., Hansen & Balle (148/77, EU:C:1978:173), da status tog područja u pravu Unije treba utvrditi osobito na temelju njegova statusa u nacionalnom pravu.
- 50 U tom pogledu, valja navesti da utvrđenje Suda, navedeno u točki 10. spomenute presude, prema kojem je status francuskih prekomorskih područja definiran, kao prvo, pozivanjem na francuski Ustav, koji određuje da su ta područja integralni dio Francuske Republike, treba razumjeti u tom kontekstu, jer se odnosi na tumačenje članka 227. stavka 1. Ugovora o EEZ-u prema kojem se taj Ugovor primjenjuje na cijelu „Francusku Republiku” (vidjeti u tom smislu presudu od 10. listopada 1978., Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, t. 9.). Tim pojašnjenjem Sud može samo potvrditi da su navedena područja dio navedene države članice i da se pravo Unije nakon isteka roka od dvije godine predviđenog u stavku 2. navedenog članka 227., automatski primjenjuje na ta područja time što su ona integralni dio te države članice (vidjeti, u tom pogledu, presudu od 10. listopada 1978., Hansen & Balle, 148/77, EU:C:1978:173, t. 10.).
- 51 Međutim, kao što to proizlazi iz točke 31. ove presude, pravo Unije primjenjuje se na Gibraltar ne zato što je on dio Ujedinjene Kraljevine, već na temelju članka 355. točke 3. UFEU-a.
- 52 Na drugome mjestu, kad je riječ o statusu Gibraltara u međunarodnom pravu, nesporno je da se on nalazi na popisu nesamoupravnih područja u smislu članka 73. Povelje Ujedinjenih naroda.
- 53 U tom pogledu, vlada Gibraltara navodi da bi tumačenje poput onog u točki 43. ove presude ugrozilo status tog područja u međunarodnom pravu i, među ostalim, povrijedilo Rezoluciju 2625 (XXV) od 24. listopada 1972. koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda, a prema kojoj područje kolonije ima odvojen i različit status u odnosu na status područja države koja njime upravlja.
- 54 Međutim, navedeno tumačenje članka 355. točke 3. UFEU-a, u vezi s člankom 56. UFEU-a, nema nikakva utjecaja na status područja Gibraltara na temelju međunarodnog prava jer se njime samo pojašnjava da - u mjeri u kojoj se pravo Unije primjenjuje na to područje kao europsko područje za čije je vanjske odnose odgovorna jedna država članica, naime Ujedinjena Kraljevina, pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini, s obzirom na pravo Unije, predstavlja situaciju u kojoj se svi elementi ograničavaju na unutrašnjost jedine države članice. To tumačenje ne može se dakle shvatiti na način da ugrožava odvojen i različit status Gibraltara.

- 55 S tim u vezi valja dodati da je sud koji je uputio zahtjev samo naveo da se novi porezni sustav o kojem je riječ u glavnom postupku jednako primjenjuje na državljane predmetne države članice i državljane drugih država članica, a da pritom nije naveo druge konkretne elemente na temelju kojih je moguće utvrditi povezanost predmeta glavnog postupka i članka 56. UFEU-a, protivno zahtjevima članka 94. Poslovnika Suda (vidjeti, u tom pogledu, presudu od 15. studenoga 2016., Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, t. 55.).
- 56 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 355. točku 3. UFEU-a treba tumačiti na način da je pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini situacija u kojoj su svi elementi ograničeni na jednu državu članicu.

Drugo i treće pitanje

- 57 S obzirom na odgovor na prvo pitanje, na drugo i treće pitanje ne treba odgovoriti.

Troškovi

- 58 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Suda, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 355. točku 3. UFEU-a u vezi s člankom 56. UFEU-a, treba tumačiti na način da je pružanje usluga gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom u Gibraltaru osobama s uobičajenim boravištem ili poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini situacija u kojoj su svi elementi ograničeni na jednu državu članicu.

Potpisi